

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Aleny Šiškovéj na neverejnom zasadnutí konanom 21. októbra 2015 v Bratislave v trestnej veci odsúdeného **J. Č.** pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák., pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. formou spolupáchateľstva § 20 Tr. zák., o návrhu odsúdeného **J. Č.** na odňatie a prikázanie veci, takto

r o z h o d o l :

Trestná vec odsúdeného **J. Č.** vedená na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 6Nt/9/2014, sa **Krajskému súdu v Prešove n e o d n í m a .**

O d ô v o d n e n i e

Na Krajskom súde v Prešove sa vedie pod sp. zn. 7Tos/8/2015, konanie o sťažnosti odsúdeného **J. Č.** podanej proti uzneseniu Okresného súdu Prešov, sp. zn. 6Nt/9/2014, z 2. marca 2015 (č.l. 45 – 48), ktorým bol zamietnutý jeho návrh na povolenie obnovy konania vo veci Okresného súdu Prešov, sp. zn. 33T/11/2013.

Odsúdený v rámci svojich sťažností (č.l. 49, 52, 54) vzniesol námietku zaujatosti voči sudcom Okresného súdu Prešov a opakovane žiadal, aby ho „súdil iný kraj“. Konkrétne uviedol: „Žiadam Vážený Krajský súd, aby vrátil obnovu konania na nové prejedanie iným sudcom v inom okrese, resp. kraji“ (č.l. 49). „Mám podozrenie, že sa pán sudca Š. a pani Š. spolu dohodli, pretože sú manželia, preto Vás žiadam o prejedanie mojej žiadosti ohľadom obnovy konania, aby ma prešetril iný kraj, preto Vás týmto žiadam o postup o obnove konania, aby ma jednal iný súd“ (č.l. 52). „Mal som obnovu konania 2. marca 2015 a písal som žiadosť, aby ma súdil iný kraj...“ (č.l. 54).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd najbližšie spoločne nadriadený preskúmal podaný návrh odsúdeného J. Č. ako aj príslušný spisový materiál a dospel k záveru, že nie sú dané dôvody na odňatie predmetnej veci z jurisdikcie Krajského súdu v Prešove a jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky „Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanovuje zákon“. Účelom práva priznaného podľa citovaného ústavného článku je zabezpečiť občanovi, aby o jeho veci konal sudca, ako predstaviteľ tej zložky súdnej moci, ktorá má právomoc vo veci konať a aby konal a rozhodoval sudca zo súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný. Ústava Slovenskej republiky v čl. 48 ods. 1 poskytuje každému, a teda aj obvinenému „právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi“.

Na rozhodnutie o odňatí veci vecne i miestne príslušnému súdu a jej prikázanie na ďalšie konanie inému súdu toho istého druhu a stupňa podľa § 23 Tr. por. musia vždy existovať dôležité dôvody, ktoré svojim významom a závažnosťou odôvodňujú výnimku z ústavnej maximy - „práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi“.

Medzi dôležité dôvody okrem iného nepochybne patrí aj požiadavka zabezpečenia spravodlivého procesu vykonaného nestranným sudcom, či sudcami (senátom). Záruku, že vo veci bude konať nestranný sudca poskytuje obvinenému **článok 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky**, podľa ktorého: „Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky“. Z tohto článku okrem práva na určitú kvalitu spravodlivého procesu vyplýva aj „právo na nestranného sudcu“.

Nestrannosťou treba rozumieť absenciu predsudkov (zakorenených úsudkov, či názorov, ktoré nie sú založené na spoľahlivom poznaní ale na púhom predpoklade)

alebo predpojatosti (subjektivismu, neobjektivismu, straníckosti). Nestrannosť je potrebné skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, čo znamená, že je potrebné zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu prezumuje až do predloženia dôkazu o opaku. Objektívna nestrannosť sa posudzuje podľa vonkajších objektívnych skutočností. Platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký objektívne javiť v očiach strán. Objektívne hľadisko je založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu. Spravodlivosť nielenže má byť vykonaná, oná sa musí aj javiť, že je vykonaná (Delcourt v. Belgicko – rozsudok ESLP zo 17. januára 1970, Saraiva de Carvalho v. Portugalsku – rozsudok z roku 1994...).

V prípade ak sa vecnými a relevantnými argumentmi nepreukáže absencia predsudkov alebo predpojatosti procesne činných sudcov, v tomto prípade namietaných všetkých sudcov Krajského súdu v Prešove, potom nie je možné vysloviť, že sú u nich dané predpoklady na zaujaté konanie a rozhodovanie, a tým existencia dôvodu či dôvodov na ich vylúčenie.

Konkrétne dôvody, pre ktoré je sudca vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania sú uvedené v ustanoveniach § 31 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. por.

Z predloženého spisu nevyplývajú dôvody na vylúčenie sudcov Krajského súdu v Prešove v zmysle § 31 ods. 2, ods. 3 Tr. por., a preto najvyšší súd upriamil pozornosť na skúmanie dôvodov na vylúčenie sudcov podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z dôvodu pochybnosti a nezaujatosti pre ich pomer k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre ich pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní.

Pomerom k prejednávanej veci treba rozumieť určitú zainteresovanosť orgánu činného v trestnom konaní na skutku, ktorá má konkrétnu podobu a osobný charakter, aby bola dostatočným dôvodom pre vznik pochybností o schopnosti sudcu pristupovať k veci a úkonom, ktoré sa jej týkajú objektívne. Táto môže napríklad spočívať v tom, že orgány

činné v trestnom konaní, resp. jeho príbuzní, rodinný príslušník, osoba jemu blízka a podobne, boli činom poškodení eventuálne orgán trestného konania bol svedkom skutku, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie a podobne.

Pomer orgánu trestného konania k osobám uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por. sa rozumie vzťah tohto orgánu k niektorej z uvedených osôb, ktorý môže vyvolať vo verejnosti pochybnosti o jeho nezaujatosti práve pre tento vzťah, ktorý prípadne existuje aj mimo rámec konania. Takýto vzťah môže spočívať najmä v príbuzenskom a rodinnom pomere úradnej osoby k niektorej z osôb uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por., ďalej môže ísť o úzke priateľstvo, či kamarátstvo, resp. negatívny vzťah.

Odsúdený J. Č. v návrhu len všeobecne, bez konkrétnych dôvodov požiadal o to, aby ho „súdil iný kraj“. Sudcovia krajského súdu v Prešove vo svojich vyjadreniach vyslovili, že sa necítia byť zaujatí ani pre pomer k veci a ani pre pomer k osobe odsúdeného.

Najvyšší súd po vyhodnotení všetkých okolností prípadu konštatuje, že nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obavu zo zaujatého konania a rozhodovania sudcov Krajského súdu v Prešove vo veci odsúdeného J. Č.. Nezistil žiadne skutočnosti, čo i len naznačujúce absenciu nestrannosti a predpojatosti sudcov Krajského súdu v Prešove, pričom len všeobecne (bez priliehavých a relevantných argumentov) vyslovený návrh na prejednanie jeho veci „iným krajom“ nemôže byť dôvodom na ich vylúčenie z konania tak ako to predpokladá ustanovenie § 31 ods. 1 Tr. por. So zreteľom na neexistenciu dôležitého dôvodu na odňatie veci v podobe vylúčenia všetkých sudcov Krajského súdu v Prešove, a nezistenia iných dôležitých dôvodov na odňatie veci nebolo možné vyhovieť návrhu odsúdeného, pretože ak by sa tak stalo, došlo by k porušeniu jeho *práva na zákonného sudcu* a *práva na prerokovanie veci nestranným súdom*.

Najvyšší súd poznamenáva, že otázku, či vo veci odsúdeného konal na okresnom súde zákonný sudca (sudkyňa), bude riešiť Krajský súd v Prešove v rámci rozhodovania o sťažnosti podanej odsúdeným J. Č. proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na podanie obnovy konania.

So zreteľom na vyššie uvedené rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 21. októbra 2015

JUDr. Jana S e r b o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Vypracoval: JUDr. Martin Bargel

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová